

ÚJ KÖNYVEK

Benedek Csaba : Megjelent Balázs Lajos: Sorsfordulások rítusai a székely-magyaroknál I. — Szeretet fogott el a gyermek iránt

Az átmeneti rítusok minden társadalomban fontos szerepet játszanak mind az egyén, mind a közösség életében. Segítenek feldolgozni, átélni azt az új helyzetet (olykor traumát), mely ilyenkor keletkezik mindannyiunk életében. A születéssel, felnőtté válással, házassággal, halállal az egyén s a közösség életében új szituáció teremődik, hiszen új életet, más funkciót nyer a társadalom egy tagja. A születéssel új, eddig ismeretlen lelket fogadunk magunk közé, a felnőtté válással tudomásul vesszük, hogy olyan emberré vált egy gyermek, aki már udvarholhat, társat választhat, ihat a kocsmában, a házassággal gyermekek életét biztonságos keretek közt létrehozó egységet (két felet: feletárs, feleség) nyerünk, míg a halállal egy jól ismert tagunkat veszítjük el. Talán éppen ezért is sokkal szerencsésebb kifejezés a sorsfordító rítusok, melyet Balázs Lajos használ ezekre a népszokásokra.

Néprajztudományunkban monografikus igényrel eddig csupán Balázs Lajos dolgozta fel a születés, házasság és halál témakörét. Csíkszentdomokoson eltöltött több évtizedes terepmunkája során gyűjtötte hozzá az anyagot. A sorsfordulások rítusait nem csupán bemutatja, de jól körüljárja a témát, így nem csupán az egyén, de a társadalom szempontjait is szemügyre vehetjük munkáiban. Könyvei címének mindig a csíkszentdomokosi emberektől kölcsönöz gyönyörű képes beszéddel megfogalmazott kifejezéseket, így a születés témakörének jelzője a "Szeretet fogott el a gyermek iránt". Ez a kiadvány jelent most meg újra, bővített változatban a Pallas-Akadémia Könyvkiadónál. Az elválasztó, eltávolító és beavató rítusokon keresztül ismerkedhetünk meg a születés szokásvilágával, de a szerző többet

kínál a megfigyelés pusztá tényénél. Elkalauzol bennünket az erotika világába, foglalkozik a rendellenes születésekkel, a bába szerepével, névválasztással, kereszteléssel, a születés hiedelemvilágával is. Így ez a kiadvány nem csupán egy szelete a magyar népi kultúrának, de élvezetes olvasmány lehet azok számára is, akiket érdekel a magyar népi kultúra. Sajátos életrészekon keresztül örökérvényű igazságokra lelhetünk benne az anya-gyermek kapcsolatokról, a csíkszentdomokosi születési szokásokról, mely által önmagunkat, népünket is jobban megismerhetjük.

BENEDEK, Csaba: On the New Book of Lajos Balázs

Csaba Benedek, ethnographer from Szolnok, Hungary, praises the latest book of Lajos Balázs, which deals with the rites surrounding child birth in the broadest possible context among the Szekler-Hungarians of Szeklerland, Transylvania.

1 E könyvbemutató "Kárpát-medence Isten ölése – a magyarság első független néprajzi portálján" jelent meg 2013. november 16-án Benedek Csaba, szolnoki néprajzkutató, muzeológus tollából (<http://www.karpatmedence.net/index.php>). Engedéllyel közöljük ezen írást. — Szerk.